

Commissaris Doremans vreesde niet meer over de heide te wandelen, ofschoon hij er 's avonds nog niet kwam.

Doch over dag was hij niet bang naar de vlakke of de bossen te gaan.

Immers, Cartouche, die met zijn handlangers de heide zo lang onveilig had gemaakt, zat te Antwerpen in de gevangenis en zou zijn misdaden boeten op 't schavot.

Op een schone middag wandelde Doremans met zijn verloofde over de heide. Het huwelijk zou nu spoedig gevierd worden; de geliefden zouden niet meer op 's commissaris verhoging wachten, want deze bleef te lang uit.

— De Republiek is ook al niet rechtvaardig meer, zei Doremans, want het paar sprak juist over deze zaak.

— Neen, ze is niet rechtvaardig, zuchtte het meisje. Ze moesten van u een hoge overste maken.

— Ha, benoemde men bekwamen tot de hoge posten, dan zou alles veel beter gaan in 't land. Welk spel heeft de Republiek met de boeren niet gehad.

— En met de rovers!

— Maar nu is Napoleon gekomen. Die is ook van eenvoudige afkomst en zal beter de diensten waarden.

— 't Is te hopen! Ik zou Heist willen verlaten.

— 'k Geloof het. Alle meisjes zijn jaloers van u.

— En daarom lasteren ze me.

— Beter benijd dan beklaagd. Ik kan echter onder al die lompe boeren niet leven.

— Had men u niet naar hier gezonden dan waart ge nu misschien al generaal geweest.

— Zo'n vaart had het misschien niet gelopen maar toch zou ik te Parijs op een grote voet kunnen leven hebben.

Het meisje zuchtte.

— Ja, mijn liefje, ik zeg u zoals het is zonder overdrijven. Ik houd niet van op te snijden. Maar in het Ministerie ben ik op mijn plaats. Ik heb een grote

bevoegdheid om iets te ondernemen en kan plannen maken zoals er misschien geen enkel dat zoals ik kan.

— Zouden wij dan de streek verlaten voor Parijs? vroeg het meisje.

— Natuurlijk. Ik zou niet anders dan in die stad kunnen aarden. Al die boerenplaatskens en kleine provinciestedekens zijn mij te min. Alleen Parijs, het grote Parijs kan me bekoren.

— Wat zou ik daar gaarne wonen! zei het meisje.

— Daar alleen zouden wij gelukkig zijn ook.

Zo spraken de geliefden, die een hoge dunk van zich zelf hadden en niet schenen te begrijpen welk een belachelijke rol Doremans te Heist gespeeld had.

— Wie komt ginder? vroeg het meisje eensklaps.

— Ik ken die persoon niet. Gij zijt toch niet vervaard?

— O, neen!

— Ik ben bij u!

En Doremans stak ver de borst vooruit.

— Die man komt herwaarts.

— Hij is misschien een vreemdeling en wil ons de weg vragen. Ge behoeft niet bang te zijn.

— O, neen, rovers zijn er hier niet meer.

Een man stak de heide over en naderde het tweetal. Hij hield het hoofd gebogen, zodat Doremans zijn gelaat maar zag, toen de vreemdeling vlak bij hem was.

— Cartouche, kreet de commissaris, en als van de donder getroffen, staarde hij de roverkapitein aan.

— Dag, commissaris, zei deze.

Het meisje gilte van angst en ze drong zich bevend tegen haar vriend aan, doch deze sidderde niet minder.

— 'k Ben blij u terug te zien, hernam Cartouche. Wat is het doods op de heide!

— Cartouche, doe ons geen kwaad, smeekte Doremans. Ik ben altijd goed voor u geweest.

— En ik voor u ook.

— Ja, ja...

— Loochen nu niet. Ik heb u dikwijls in mijn handen gehad en ge weet het, ik spaarde steeds uw leven.

— Dat is de waarheid.

— Och ja, ge waart een onzer beste medewerkers.

— Ik? riep de commissaris verwonderd uit.

— Wel ja, gij.

— Hoe is dat mogelijk?

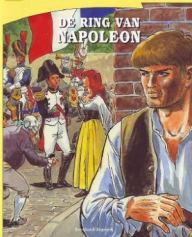
— Wel, van u hadden we toch niets te vrezen. Zodra er een besluit van u moest komen werd het nooit uitgevoerd. Laat het mij toe u te zeggen dat ge niet altijd de nodige moed bezat om toe te slaan.

— Ho! Cartouche!...

— Laat me spreken, commissaris. Ik zeg u de waarheid. Door uw weifelhoedigheid en angst hebben wij steeds ongestoord kunnen voortwerken en daarom zijt ge een onzer voornaamste handlangers geweest!... Kijk eens, wij woonden

BAKELANDT

DE RING VAN NAPOLEON

daar allemaal op de Pijpelheide. Het was voldoende dat men nu en dan eens een klopjacht hield om ons op het nest te vangen... En op een paar malen na heeft men het nooit gedaan. Gij hebt steeds stokken in de wielen gestoken... Ha ! ware de eenvoudige veldwachter de meester geweest dan ware mijn bende spoedig achter slot en grendel geweest.

Doremans boog beschaamd het hoofd.

Het was, in de tegenwoordigheid van zijn aanstaande, een lelijk affront.

Hij trachtte dus ook wat te verschonen.

— Ik deed wat ik moest doen. Men heeft me ook veel stokken in 't wiel gestoken.

— Ja, lachte Verbinnen. Gelukkig voor ons dat men niet 't akkoord was.

— Maar wat komt ge nu hier eigenlijk doen ? vroeg de commissaris.

— Wel ik moest u juist hebben, voor enkele vragen.

— Om mij iets te vragen ?

— Enige vragen, maar de waarheid, hoor !

— Ik zal alles zeggen, wat ge wilt.

— Waar is Liza, mijn vrouw ?

— Ik denk dat ze gevlucht is, alle binders zijn gevlucht...

— Of gevangen...

— Maar ik liet hen niet gevangen nemen...

— Neen, daarvoor zijt ge te laf. Weet ge dus niet zeker waar Liza zich bevindt ?

— Neen, ik zweer het u !

— En Kate... de oude Kate...

— Die is dood.

— Dood... dood... Had ik meer naar haar geluisterd ; nu, dat alles is voorbij... ja, alles is voorbij !

— Maar ge zijt vrij, Cartouche... en ik zal u niet verklappen...

— Men kan mij in de gevangenis niet houden...

— Ik weet het, Cartouche, ge zijt behendig... neen, men kan u niet houden.

— Ik ben weer ontsnapt... Doch, Doremans, vrees niet, dat ik weer hier kom wonen...

En zuchtend blikte Cartouche over de heide.

— Dit was mijn gebied, herhaalde hij. Hier was ik meester en meende ik gelukkig te zijn... en mijn leven was ellendig, ja, zeer ellendig.

Cartouche sprak stil en droevig.

— Siska van de Beerselschrans had nu de gelukkigste vrouw kunnen zijn van Andries Vroonen... Beiden liggen op 't kerkhof. Hun bloed komt over mijn hoofd.

De commissaris luisterde verbaasd toe.

Was dat nu de geduchte Cartouche, die daar voor hem stond ?

Hij geleek meer een boetvaardige zondaar !

— En dan de oude dokter Van Montfort, hernam de roverhoofdman... die is ook dood. Ginds sloeg ik hem neer... en hij had nog zoveel goeds kunnen doen ! Hij was de weldoener der armen... en ik bracht hem om, terwille van Bakelandt, die mij verried. O, ik ellendige...

— Bakelandt is ook gevangen, zei Doremans.

De ogen van Cartouche fonkelden.

— Is Bakelandt gevangen ?

— Ja...

— Is het zeker ?

— Ik weet het stellig !

— Ha, hij heeft zijn loon... Maar dat pleit mij niet vrij... O, deze heide...

't Is of ze rood gekleurd is, rood van bloed dat ik vergoot, dat tegen mij getuigt... bloed van onschuldigen... Ik ben schuldig !

Doremans keek de rover al meer en meer verrast aan.

— Ge verwondert u over mij, niet waar ? hernam Cartouche, ernstiger nog.

— Ja...

— Ik ben in de gevangenis geweest.

— Ja, te Antwerpen...

— Ik zat alleen in een kleine cel. Toen moest ik nadenken... ik moest. Hier kon ik mijn gedachten verstroolen... ginder niet... ik moest nadenken.

— Inderdaad...

— En ik dacht na... en heel mijn leven trok voor mijn geest voorbij, mijn ellendig leven van roof en moord... mijn misdadig bestaan. En ik haatte mijn leven... Toch wil ik nog niet sterven... neen, ik wil niet, ik durf ook niet... en ik vluchtte... En nu ben ik op de heide terug, ik wilde ze weerzien.

Doremans herstelde zich van zijn angst en dacht in dit uur aan zijn verhoging. Cartouche stond voor hem !

Niet meer de beruchte Cartouche...

Een berouwvol man nu, een zwakkeling.

— Cartouche, ge moet me volgen, zei de commissaris eensklaps.

— U volgen ?

— Als mijn gevangene !

— Sprækt ge ernstig ?

— Zeer ernstig. Ik gebied u mij als mijn gevangene te volgen, hernam Doremans.

— Commissaris, wees nu verstandig !

— Maar ik ben in mijn recht.

— Mogelijk !

— Ge zult me volgen...

— Doremans, verleid me niet tot gewelddaden ! Ik wil niet naar de gevangenis !

— Maar ik wil het !

— Commissaris, ge vreest me !

— Neen, waarachtig niet...

— Commissaris, ik wil boete doen, maar geheel vrijwillig, hoort ge ! Ge meent, dat ik een zwakkeling ben, ge bedriegt u !

En de rover sloeg weer als vroeger een wraakgierige blik op Doremans.

De commissaris werd bleek als een dode.

— Neem me nu gevangen ! zei Cartouche.

— Neen, neen... ik meende het niet. stamelde de lafaard. Vergeet mijn woorden.

— Doremans, ik vrees de mensen niet, ik durf heden naar Heist gaan, maar

'k heb er geen lust toe. Ik wilde de heide terugzien... en die heide boezemt me schrik in... Geen schrik voor de mensen... maar ik schrik nu voor het leven dat achter mij ligt! Ga weg, Doremans, laat mij alleen...

Doremans bleef een wijle besluiteloos.

— Vrees me niet, commissaris, ik wil u geen kwaad.

— Maar...

— De boze geest is uit mij... Wat heb ik toch misdaan?... Wat is thans nog mijn leven...

Cartouche liet het hoofd op de borst zakken en hij schreide.

Doremans was ondanks zich zelf ontroerd.

Hij kon geen woord spreken.

Eindelijk beurde de beruchte kapitein weder het hoofd op, veegde de tranen weg, schudde zijn sterk, gelokte kop en zeide :

— Ga nu heen, commissaris, Cartouche is dood voor de wereld... Gij zult met mij geen last meer hebben... Ga heen, ga heen, ik gebied het u.

De commissaris liet zich geen tweemaal nodigen. Hij vertrok met zijn verloofde.

— Hoe durfde ge! zei de laatste.

— Wat?

— Hem dreigen met gevangenneming.

— 't Is mijn plicht!

— Ze kunnen hem te Antwerpen ook niet houden, dus laat gij hem ook maar lopen.

— Waart ge niet bij mij geweest, ik zou hem toch aangehouden hebben, snoefde de commissaris.

— Vertrouw hem niet!

— Ik vrees niemand.

Toen de commissaris het dorp bereikte, kwam Deswert op hem af, en zei :

— Slecht nieuws, commissaris!

— Wat dan?

— Slecht nieuws uit Antwerpen. Cartouche, die gladde duivel is ontvlucht...

— Ik weet het.

— Hoe, ge weet het?

— Ik heb Cartouche gesproken en gepoogd hem aan te houden, maar hij ontvluchtte me nog, antwoordde de onverbeterlijke Doremans

— Was Cartouche op de heide?

— Gelooft ge me niet?

— Jawel, jawel... maar dan moeten we hem nazetten... straks komen de soldaten.

— Hoe weet ge dat?

— Er is een renbode van Antwerpen gekomen. Hij is nu in de « Ketel ».

— We zullen Cartouche dan weer vangen.

— Ik heb er weinig hoop op!

— Gij zijt altijd zo zwaartillend.

— Een slimme vos loopt nooit twee keren in 't net, commissaris.

— Welnu, ik zeg dat Cartouche laf geworden is.

— Sus Morré is eveneens gevlucht.

BAKELANDT

ZITA op de planken

— Die zal zich hier niet meer vertonen.

— Neen, ik denk het ook niet.

— Is er nog ander nieuws?

— Vele binders zijn naar de vestingwerken geleid.

— Veel te zachte straffen.

— Allen zijn niet even schuldig.

— André is met Louise Morré getrouwd. Beide zijn voor de rechtbank geweest, doch vrijgesproken.

— Vrijgesproken!

— Ze waren niet plichtig. Ze wonen nu te Antwerpen. Die Louise was de zuster van Siska.

— Van Siska der Beerselschrans?

— Ja... Het blijkt uit het stuk dat in Siska's koffer gevonden werd en dat wij naar Antwerpen hebben moeten opsturen. We zijn van de binders verlost, maar Cartouche kan weer een nieuwe bende vormen.

— Neen, zeg ik u! Maar weet ge wat er van Liza geworden is?

— Ja. Zij is met de notaris gevlucht.

— De notaris?

— Er was een notariszoon bij de bende.

— En is hij met Liza gevlucht?

— Ja, buiten het land. Ze schijnen geld gekregen te hebben van de vader van de jongen. Die vader woont nu te Mechelen of te Leuven.

— Zo, zo! We zullen nu de soldaten afwachten.

Deswert besloot intussen ook eens naar de heide te gaan.

Hij dwaalde over de vlakte, zijn geweer geladen in de hand, de vinger aan de trekker.

Opeens stond Cartouche voor hem.

— Dag garde, zei hij...

— Dag, Cartouche...

— Kunnen we een woord spreken... zonder vijandelijkheden te plegen?

— Ik vrees u niet.

— Ik u evenmin, ge weet ge.!

— Wat hebt ge te zeggen?

— Luister, garde! Ik ben Cartouche niet meer... Niet dat ik het gerecht vrees, ge ziet, ik ben vrij. Ik wil u even spreken... Ik moet u wat vragen.

— Ik luister.

— Gij zijt een sluwe kerel.

— Ik moet u hetzelfde compliment geven.

— Deswert, ge staat weer vijandig tegenover mij.

— Heb ik er geen reden toe?

— Neen... nu niet, Deswert.

— Ik zal mijn geweer toch maar in de richting van uw borst houden.

— O, ik vrees het niet en ik beken het, liever stierf ik door uw kogel dan op 't schavot.

— Ik wil het geloven.

— Niet, dat ik de bijlslag vrees... Maar ik wil daar niet staan, aangegaapt door duizenden die te laf waren om mij te bestrijden!

— Er is iets waars in.
— Ge begrijpt me...
— Enigszins... Maar ge hadt mij iets te vragen, hernam Deswert.
— Ja, gij zijt een sluwe kerel en gij weet wat er van de binders geworden is.

— Ja, van de meesten toch.

— Waar is Liza ?

— Liza Montens ?

— Ja... Gij weet het !

— Ze is gevlucht.

— Alleen ?

— Neen !

— Met die dan ? vroeg Cartouche driftig.

— Met de notaris !

— Met de notaris ! riep de rover woedend. Ge liegt, garde...

— Toch niet !

— Ge liegt om mij te treiteren.

— Het is de waarheid.

— Onmogelijk !

— Meent ge dat Liza Montens u beminde ?

— Ja.

— Ze beminde de eer... ten minste wat ze als een eer beschouwde... Ze wilde de bazin der heide zijn. En nu gij gevallen zijt, liet ze u aan uw lot over. Ze is met de notaris weg.

— Met die lafaard !

Cartouche wrong de vuisten.

— De notaris ! siste hij.

— Het paar heeft geld gekregen.

— Van de vader van de notaris, die niets liever wilde dan zijn zoon 't land te zien verlaten. Liza en haar vriend zijn naar Frankrijk getrokken en Liza's vader werkt aan de vestingen in Vlaanderen... ergens te Nieuwpoort of Ieper, geloof ik.

— O, die trouweloze slet !

— Er was maar een braaf meisje op de heide, Cartouche, en ze is gevlucht.

— Louise Morré ?

— Ja... Geen eerbaar meisje zou uw vrouw geworden zijn... Dus verwonder u niet over Liza's veranderlijke liefde.

— Ik had gemeend met haar een stil leven te mogen leiden, garde.

— Een stil leven ?

— Ja, ik ben 't roven moe.

— Een heel stil leven is u toegezegd.. als ge het leven noemen wilt. Zulk een stil leven is u beschikt tussen de zes planken van een kist en men noemt zo'n stil leven dood, Cartouche, spotte Deswert. Of meent ge, dat we u ongemoeid zullen laten.

— Men zal mij niet vangen, garde.

— Vertrouw er niet te veel op.

— Men zal mij niet vangen, zeg ik !

- Bakelandt zit ook achter 't slot.
- Ik weet het, maar ik ben Bakelandt niet.
- Neen, hij is uw baas nog...
- Hij! Neen, duizendmaal neen! Hij kon een bende regeren, omdat hij wreed was als een wild beest.
- En gij waart zacht als een lam...
- Bakelandt is niet half zo glad als ik... Hij is een monster!
- En gij waart goed voor de mensen! Denk aan de arme Siska! Wat had het meisje der Beerselschrans u misdaan?
- Cartouche boog het hoofd.
- Garde, zwijg! zei hij.
- En Vroonen... Dries Vroonen! Dat gelukkig paar, dat zoveel van 't leven hoopte, hebt ge vermoord, koelbloedig vermoord. Was dat niet monsterachtig?
- Garde, zwijg! Ik ben een ellendeling.
- Uw berouw komt te laat...
- Ik zal me niet verontschuldigen, ik zal evenmin gaan biechten, maar toch gevoel ik, dat ik een ellendeling ben...
- Beoordeel Bakelandt dan niet!
- Ik ben niet zo gemeen als hij...
- Denk aan Siska en Vroonen!
- Garde, zwijg! Ik weet nu wat ik begeerde te weten. Ge zult me niet meer terugzien.
- Ik hoop het wel.
- Garde, ik ben gewapend; dwing me niet tot een gewelddaad.
- Ik ben ook gewapend...
- Willen we in vrede scheiden? Anders valt een van beiden... misschien beiden. Mijn hand is nog vast. Ik wil niet op 't schavot sterven...
- Nu zal ik niets tegen u doen. Ik weet het, ik kan vallen en ik houd aan 't leven. Maar, Cartouche, geloof niet, dat ik u ongemoeid zal laten.
- Doe wat ge wilt, maar vangen zult ge me niet!
- Ik houd u, op dit ogenblik, in mijn macht.
- Cartouche lachte schamper.
- Ziet ge, Cartouche, voor u gaapt de loop van mijn geweer. Ziet ge het zwarte gaatje daar vlak voor uw oog, daaruit kan zo dadelijk de dood opvlammen... Een trek met mijn wijsvinger hier aan de haan en 't is voor eeuwig met u gedaan... maar, ik heb niets aan uw dood, levend moet ik u voor de rechter brengen. Ik ben geen lafaard, ik. Ik dood wel ongedierte maar geen weerloze lieden...
- Ik weet het, Deswert, dat ge geen lafaard zijt... Gij waart mijn ergste vijand... Gij hebt me vele zure dagen gegeven... maar ik ben hierom niet boos op u... Ge waart een eerlijke tegenstrever. Terwijl ik steeds bedacht was om u van kant te helpen... Hadt gij de nodige middelen ter hand gehad en had men u niet gedwarsboomd, dan ware ik sinds lang in uw macht geweest.
- En thans blijft gij er voor goed in.
- Ik denk het niet, lachte Cartouche. Toen ik naar de heide kwam dan heb ik alles voorzien wat mij het ergst kon overkomen... Ik vermoedde dat men u mijn ontvluchting zou gemeld hebben en dat gij u onmiddellijk naar de Pijpel-

BAKELANDT

MET COHEN VAN
HET GULDEN VLEES

heide zoudt begeven om mij te vatten... Doch zulks kon me niet weerhouden... Ik moest over Liza berichten inwinnen en niets kon me hiervan weerhouden... Ik zei het reeds aan Doremans dat ik naar hier kwam met vredelievende gevoelens, met het hart vol berouw... met het voornemen mij te beteren en niet meer te zondigen... met het besluit boete te doen, en boeten zal ik... ik verdien het... Nu de hoop verzwonden is om een vredig leven te leiden naast Liza, ga ik mij uitsluitend bezig houden met mijn zielezaligheid en, Deswert, ik ben blijde dat ik u zie, opdat ik ook van u in vrede afscheid wil nemen...

Deswert die een edelmoedig hart bezat, was, ondanks zich zelf, ontroerd.

Hij wilde zulks niet laten blijken. Maar ten teken van ontkennen en weigering schudde hij het hoofd.

— Ge wilt dus in vrede van mij niet gaan ! vroeg Cartouche bijna smekend.

— Neen, niet alvorens ik u aan de beul heb overgeleverd.

— Ik zeg u dat ik mij niet levend overgeven zal. Kom, Deswert, wees nu eens een mens en geen mensenjager. Reik me de hand.

Deswert zou het persoonlijk wel gaarne gedaan hebben, maar zijn plicht als veldwachter verbood het hem.

— Ik ben ambtenaar en weet wat de wet mij voorschrijft. Geef u over, Cartouche.

— Nooit.

Met een vlugge beweging had hij zijn pistool getrokken.

— Zie, Deswert, een van ons zal hier op 't veld blijven. Het is mij wreed dat u niet als vriend van mij scheiden wil. Vaarwel, goede vriend. Ik ga heen...

Cartouche ging achteruit, 't gezicht naar Deswert gericht, en 't wapen in de hand.

Deswert hield ook zijn geweer tot schieten gereed, want hij vertrouwde de roversbaas nog niet.

De soldaten, uitgestuurd om Cartouche weer te vangen, waren te Heist aangekomen.

Een brief van de hoge overheid gelastte Deswert deze bende aan te voeren. Doremans was hierover woedend.

— En men miskent mij ! riep hij tot de overste.

— Lees mijn bevelen, citoyen-commissaris.

— Ge zult Cartouche niet vangen ! Een veldwachter kan geen aanvoerder zijn.

— We gaan onze kostbare tijd niet in een nutteloos gesprek verkwisten. Gelieve de veldwachter te ontbieden. Ha ! ginds is hij, geloof ik.

— Ik trek me van de zaak niets aan, gromde Doremans. Waar gaat het heen, een onderdaan stelt men boven de meester !

En de miskende ambtenaar ging troost zoeken bij zijn geliefde.

Deswert beklom kalm een paard.

— Overste, ik zal u geleiden, maar ik wanhoop aan het slagen van deze tocht.

— Ik eveneens, vriend.

— Kent ge Cartouche ?

— Neen. Maar wie te Antwerpen uit de kerker ontsnapt, laat zich in 't vrije

veld niet meer grijpen. Dat is duidelijk genoeg. Maar we moeten onze plicht doen. Cartouche zal hier niet meer terugkeren, natuurlijk!

— Hij is hier geweest.

— Hij is hier geweest! herhaalde de overste ten hoogste verbaasd.

— Ja. Ik heb hem gezien!

— Waarlijk?

— En gesproken!

En Deswert herhaalde zijn ontmoeting op de Pijpelheide.

— Maar laten we ons haasten. Hij kan er nog zijn, garde! Vooruit, mannen!

— Ik geloof niet, dat Cartouche nog op de heide vertoeft. Maar vooruit, we zullen geen plaatsje onbezocht laten.

De Heistenaars stonden aan de deur.

— Cartouche is uit de gevangenis!

Dat nieuws had weer schrik in 't dorp verspreid.

— Sus Morré is ook gevlucht, vertelde iemand.

— Sus Morré en Cartouche, die vormen weer een nieuwe bende, ge zult het zien en beleven, voorspelde de koster. Arm Heist!

De soldatenbende reed over de heide.

Somber lag daar de eenzame vlakte, de getuige van zoveel geweld.

Deswert leidde de Fransen.

Hij bracht hen naar 't hoofdkwartier, met de vervallen hutten.

De barak, waar 't gestoorde trouwfeest gehouden was geworden, lag ineens.

— Hier werd Cartouche gevangen, zei de veldwachter. Nu zullen we hem niet meer zien. Maar we moeten ook naar de omliggende dorpen gaan.

— Hij is te voet, niet waar?

— Ja.

— Hij kan dus niet ver zijn?

— Neen, naar...

— Wat bedoelt ge?

— We zoeken een naald in een hooiopper, overste! sprak Deswert.

Inderdaad, de tocht leverde geen uitslag op en laat in de avond keerden de soldaten te Heist terug.

Deswert ging niet te bed.

Niemand zag de moedige veldwachter het dorp verlaten, want hij koos een eenzaam pad.

Deswert begaf zich naar de heide.

Hij wilde nog eens een laatste bespiedingsdienst doen, om te weten of de rover waarlijk vertrokken was.

Op de heide zag hij geen levend wezen.

— Cartouche is verdwenen.

Met die overtuiging keerde Deswert naar het dorp terug, mijmerend over de zonderlinge gemoedsverandering bij Cartouche.

Diep in de nacht kwam de veldwachter op het dorp terug.

Hij zag eensklaps een gedaante, die snel langs de huizen schoof.

— Cartouche ! mompelde hij.

Toch herkende hij de gestalte niet.

De veldwachter volgde de geheimzinnige persoon, die de berg beklom.

Deswert kende geen vrees en steeg ook langs de helling. Neen, voorzeker bedroog hij zich niet. Wie kon het anders wezen, dan de oud-kapitein der binders van de Pijpelheide.

Deswert won afstand.

Ha ! kon hij de rover neerslaan !

Deswert sloop haastig voort.

Het hart klopte hem luid in de boezem... Hij zal voor niets achteruit deinzen om zich te wreken.

Nu was de veldwachter reeds dicht bij de geheimzinnige man...

— 't Is Cartouche, dacht hij. Thans herken ik hem. Opgepasst ! De vos moet er aan !

Deswert had zijn pistool in de hand.

Cartouche was reeds in 't bereik van zijn schot, maar de garde wilde hem liever levend grijpen.

Nog enige schreden.

Maar eensklaps keerde Cartouche zich om en spottend riep hij :

— Garde, geen stap nader... of ge zijt dood !

Deswert antwoordde met een pistoolschot. De kogel miste het doel, want Cartouche was ter zijde gesprongen.

Deswert bukte zich.

Een schot knalde en een kogel floot fluitend boven hem.

Cartouche had geantwoord.

— Garde, ge verplicht mij tot geweld... ik wilde het niet... maar ik laat me niet vangen als een vos of een bunzing ! Ik wist wel, dat ge mij volgde... Ik weet eveneens, dat ge pas op de heide geweest zijt. O ! ik had u gemakkelijk kunnen neerschieten. Ge zijt me rakelings voorbij gestapt... rakelings, hoort ge het ! Maar ik dorst niet naar uw bloed, zoals gij naar 't mijne, Peer Deswert !

De veldwachter huiverde.

Hij was rakelings langs Cartouche gegaan... hij was een schrede slechts van de bandiet geweest ginds op de heide.

— Garde, keer nu terug ! Ik ga thans voor goed heen. Ge zijt een moedige kerel, maar vals ook, vals als een spion een verrader.

— Meent ge soms, dat ik ridderlijk moet zijn tegen een rover, tegen de moordenaar van Siska en Vroonen, van dokter Van Montfort, van andere brave mensen nog ! Strijd, bloedhond !

— Daar !

Een schot knalde.

Weinig scheelde het of Deswert werd getroffen. Maar de moedige garde vluchtte niet.

Een schot weerklonk.

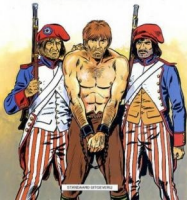
Maar Cartouche had weder de beweging van de veldwachter opgemerkt en was nogmaals ter zijde gesprongen.

— Lafaard.

HEG LEEMAIS - J. DANIEL

BAKELANDT

DE BLOEDWET

STANLEY & SONS LTD

— Geef u over ! klonk het weer dreigend. Ge zijt me weder ontsnapt maar eenmaal tref ik toch doel.

— Geef u geen moeite, Deswert. Ik ga van zelf. zonder uw bedreiging.

Maar deze woorden konden Deswert geen vertrouwen inboezemen en hij gaf niet af.

— Voor het laatst, geef u over ?

— Bespaar uw woorden voor een beter doel, Deswert ! spotte de ontvluchte.

Uit het dorp stegen allerlei geluiden op.

Ginds had men 't schieten gehoord.

Deswert schoot weer, om de richting aan te duiden.

Cartouche begreep wel wat er gebeurde.

— Er zijn soldaten in 't dorp ! riep hij.

— Ja.

— Bah ! Franse soldaten...

— Ze zullen u vangen en op 't schavot brengen, moordenaar ! Op 't openbaar schavot.

— Nooit !

Cartouche deed enige schreden voorwaarts...

Deswert week achteruit.

Hij wist wat Cartouche's woede vermocht, die als de doodswanhoop van een wild dier moest wezen. En sterven voor en door Cartouche, ho ! neen, dat niet !

De geluiden kwamen nader.

Deswert schoot weer.

Cartouche bleef staan.

Aarzelde hij ?

— Geen schavot ! riep de rover en hij keerde zich om en vluchtte.

— Ha, ho, hoe ! dreunde het over de berg.

Maar nu waren er geen binders om die kreet te beantwoorden, om hun kapitein ter hulp te snellen !

— Ha, ho, hoe ! klonk het rauw, woedend.

Deswert volgde zijn wild en schoot weer.

De soldaten stormden toe...

— Wat is er ? vroeg de overste.

— Vlug, vlug, ginds loopt hij !

— Cartouche ?

— Ja... Vlug...

De krijgslieden stormden voort.

Maar de veldwachter was het spoor bijster.

— Hij zal nogmaals ontsnappen ! tierde hij op spijtige toon.

— Licht ! gebod de overste.

't Duurde lang eer er brandende fakkels waren.

Men ontstak ook droge takken...

Spookachtig ging het toe op de berg...

Op jacht naar Cartouche !

Deswert wist, dat Cartouche ergens verborgen zou zijn en hem neerschieten kon

Toch was de dappere veldwachter de eerste. 't Gevaar was groot.

Men daalde de berg af, richtte zich naar Hallaar.

Men dreef de opzoekingen verder, trok over de Nethe.

Alles was vruchteloos.

Cartouche was verdwenen.

De nieuwe dag lichtte, en de overste beval de opzoekingen te staken.

— We deden wat mogelijk was, zei hij.

Zijn mannen waren doodvermoeid.

Deswert sleepte zich voort; de brave veldwachter was afgemat.

Te Heist stond er veel volk bij de gevangenis.

— Wat is er nu gebeurd? mompelde Deswert.

Deswert en de soldaten kwamen nader.

Op de poort stond iets te lezen.

Nu begreep de veldwachter, waarom Cartouche 's nachts te Heist was geweest.

Hij las in grote letters van houtskool het volgend opschrift :

« Mensen van Heist en omliggende gemeenten !

Ik wil niet op 't schavot sterven en daarom ben ik de gevangenis ontvlucht.

Vrees mij niet meer ! Alles is voorbij. Ik ga ver van hier en 'k heb berouw over mijn ellendig leven. Ik word gestraft. In mijn binnenste brandt een vuur, dat is de wroeging en ze foltert meer dan dolksteeken.

Mathijs Verbinnen,
genaamd Cartouche. »

..

Cartouche had de waarheid gesproken.

Hij keerde nooit meer te Heist terug.

Wat is er met hem gebeurd ?

We weten 't niet.

Er werd verteld, dat hij toch op 't schavot stierf, maar geen enkel stuk bewijst zulks, terwijl Bakelandt's proces ons bewaard is geworden.

Anderen beweren, dat Cartouche dienst nam in 't leger en sneuvelde.

Is hij ergens op een eenzame plaats, boetvaardig gestorven, na jaren van wroeging ?

Maar niemand kan met zekerheid Cartouche's lot verhalen.

Bakelandt daarentegen bleef in de gevangenis.

BIJ DE VESTINGEN VAN NIEUWPOORT

— Wanneer wordt Bakelandt onthoofd ? vroeg een jonge man, die vergezeld was van een even jonge vrouw, aan een Brugs burger.

— Als 't mes valt ! spotte die.

— Ze zijn hier beleefd te Brugge, riep de ander verontwaardigd uit.

— Ja, meneer, zeer beleefd. Zijt ge misschien familie van Bakelandt ?

De jonge man en de vrouw stapten een herberg binnen en bestelden er een glas bier.

Nu vroeg hij 't zelfde aan de waard, die schouderophalend antwoordde :

THE FIRST BOOK OF THE
HISTORY OF THE
HAKELANDT

JAN VAN CONTICH
JOHAN VERDIJCK

DE BENDE VAN
BAKELANDT

Deel II

ANTWERPEN
UITGEVERSFIRMA L. OPDEBEEK
1955